

Kopsu- ja kopsuvälise tuberkuloosi käsitus

Soovituste koostamiseks kokkuvõtte

Kliiniline küsimus nr 15. Kas kõigile latentse tuberkuloosiga patsientidele on tuberkuloosi haigestumise ennetamiseks näidustatud tuberkuloosi profülaktiline ravi vs mitte?

<p>Töörühma soovitused: Tuberkuloosi profülaktiline ravi tuleb määrata latentse tuberkuloosiga patsiendile, kes saab immuunosupressiivset bioloogilist ravi või on kaasuvate haiguste või nende ravi tõttu immuunkomprimeeritud või on siirdamise ootejärjekorras. Tuberkuloosi profülaktilise ravi määramise eel tuleb välistada aktiivne tuberkuloos.</p> <p><u>Tugev positiivne soovitus</u></p> <p>Latentse tuberkuloosiga patsiente, kellel on olnud teadaolev lähikontakt multiresistentse tuberkuloosihaikega, tuleb profülaktilise ravi määramise asemel jälgida kahe aasta vältel pärast diagnoosimist.</p> <p><u>Praktiline soovitus</u></p>		
Patsient/sihtrühm	Latentse tuberkuloosiga patsiendid	
Sekkumine	Tuberkuloosi profülaktiline ravi	
Tegur	Otsus	Selgitus
Väga hea või keskmise kvaliteediga tõendusmaterjal (kas tõendusmaterjal on väga kvaliteetne?) <i>(Mida kõrgem on tõendusmaterjali kvaliteet, seda tugevam on soovitus)</i>	X Jah ☐ Ei	<p>Üks kõrge kvaliteediga süstemaatiline ülevaade tuvastas tuberkuloosi profülaktilist ravi (isoniasiidiga) saavate patsientide seas 60% madalamat tuberkuloosi haigestumist (RR=0.40, 95% CI 0.31-0.52) kahe või enama aasta vältel (<i>Smieja</i> et al 2003). Ühes keskmise kvaliteediga meta-analüüsis oli tuberkuloosi haigestumus <15aastaste vanuserühmas 35% (kaalutud RR=0.65, 95% CI 0.47-0.89, p=0.004), 4kuu-15aastaste vanuserühmas 59% (RR=0.41, 95% CI 0.31-0.55, p <0.001) madalam kui kontrollrühmas, kes ei saanud TB profülaktilist ravi (<i>Ayieko</i> et al 2014).</p> <p>Ühes keskmise kvaliteediga süstemaatilises uuringus täheldati tuberkuloosi profülaktilise ravi saavate >60aastaste patsientide seas (OR 4.14, 95% CI 2.21–7.74) kõrgemat hepatotoksilisust võrreldes <60aastaste patsientidega. (<i>Hosford, Fricken & Lauzardo</i> 2015).</p> <p>On tõendeid, et tuberkuloosi profülaktiline ravi vähendab tuberkuloosi haigestumise riski HIV-infitseeritute seas, eriti kui neil on tuvastatud latentne tuberkuloos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kõrge tõenduse kvaliteediga süstemaatilises ülevaates vähenes tuberkuloosi profülaktilist ravi saavate positiivse Mantoux testiga HIV-infitseeritud patsientide seas tuberkuloosi haigestumise risk 52% (RR=0.48, 95% CI 0.29-0.82) (<i>Ayele</i> et al 2015). 2. Kõrge kvaliteediga süstemaatilises ülevaates kajastus positiivse Mantoux testiga HIV-infitseeritud patsientide seas, kes said tuberkuloosi profülaktilist ravi, 62% (RR=0.38, 95% CI 0.25-0.57) madalam tuberkuloosi haigestumus kui kontrollrühmas, kes said platseebot (<i>Akolo</i> et al 2010). 3. Keskmise kvaliteediga süstemaatilises ülevaates

		<p>täheldati positiivse Mantoux testiga HIV-infitseeritud isikutel, kes said TB profülaktilist ravi, madalam tuberkuloosi haigestumise (RR=0.32, 95% CI 0.19-0.51) ning suremise (RR=0.73, 95% CI 0.57-0.95) risk, võrreldes platseebot saanud kontrollrühmaga (<i>Wilkinson</i> et al 1998).</p> <p>Multiravimresistentse tuberkuloosi nakkuse profülaktika kohta ei õnnestunud hea või keskmise kvaliteediga tõendusmaterjali leida.</p>
--	--	--

<p>Kindlustunne kasude ning kahjude ja koormuse tasakaalu suhtes (kas on kindlustunne?)</p> <p><i>Mida suurem on erinevus soovitatavate ja soovimatute tagajärgede vahel ning kindlustunne selle erinevuse suhtes, seda tõenäolisem on tugev soovitus. Mida väiksem on tegelik kasu ja mida väiksem on kindlustunne selle kasu suhtes, seda tõenäolisem on tingimuslik/nõrk soovitus</i></p>	<p>X Jah</p> <p>☐ Ei</p>	<p>Töörühm otsustas, et latentse tuberkuloosiga patsiendile, kellel on riskitegurid tuberkuloosi haigestumiseks, pakub rohkem väärtust tuberkuloosi profülaktilise ravi määramine. Ravi määramisel peab arvestama raviga seotud võimalikke kõrvaltoimeid.</p>
---	---	---

<p>Kindlus või sarnasus väärtustes (kas on kindlustunne?)</p> <p><i>Mida suurem on varieeruvus või ebakindlus patsiendi väärtuste ja eelistuste suhtes, seda tõenäolisem on tingimuslik või nõrk soovitus.</i></p>	<p>X Jah</p> <p>☐ Ei</p>	<p>On tõendeid, et tuberkuloosi profülaktiline ravi vähendab tuberkuloosi haigestumust isikute seas, kes on nakatunud tuberkuloosi ning kellel on risk nakkuse progresseerumisele tuberkuloosiks. Samas tuleb tuberkuloosi profülaktilise ravi määramisel arvestada, kas ravist saadav kasu ületab võimaliku ravist tingitud kahju. Tuberkuloosi profülaktilise raviga võivad kaasneda kõrvaltoimed, mis võivad põhjustada patsiendile ravi ajal ebameeldivusi, ajutisi või püsivaid tervisekahjustusi ning negatiivselt mõjutada patsiendi elukvaliteeti.</p>
---	---	--

<p>Ressursi tähendus (kas tarbitud ressursid olid väärt oodatavat kasu)</p> <p><i>Mida suurem on sekkumise kulu võrreldes kaalutava alternatiiviga ja muud otsusega seotud kulud, st mida rohkem ressursse tarbitakse, seda tõenäolisem on tingimuslik/nõrk soovitus.</i></p>	<p>X Jah</p> <p>☐ Ei</p>	<p>Tõenäoliselt on tuberkuloosi ennetus tuberkuloosi profülaktilise raviga patsientide seas, kellel on tuvastatud latentne tuberkuloos ja kellel on keskmine või kõrge risk tuberkuloosi haigestumiseks, kulutõhusam kui hilisem tuberkuloosi ravimine.</p>
--	---	---

<p>Soovituse üldine tugevus</p> <p><i>Mida suurem on sekkumise kulu võrreldes kaalutava alternatiiviga ja muud otsusega seotud kulud, st mida rohkem ressursse tarbitakse, seda tõenäolisem on tingimuslik/nõrk soovitus.</i></p>	<p>Tugev positiivne soovitus</p> <p>Praktiline soovitus</p>	
--	---	--